

Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de plenaire vergadering 2026 (Activiteitenverslag 2025/2026)

Dübendorf bij Zürich, 16 juni 2026

Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn

Rapport Nr. 319

Disclaimer: uitsluiting van aansprakelijkheid in verband met toegankelijkheid

De ICBR streeft ernaar haar documenten zo toegankelijk mogelijk te maken. Om redenen van efficiëntie is het niet altijd mogelijk om alle documenten in de verschillende talenversies volledig toegankelijk beschikbaar te stellen (bijvoorbeeld met alternatieve teksten voor alle afbeeldingen of in begrijpelijke taal). Het onderhavige rapport bevat mogelijk figuren en tabellen. Voor nadere toelichtingen kunt u contact opnemen met het secretariaat van de ICBR via het telefoonnummer 0049261-94252-0 of per e-mail via sekretariat@iksr.de.

Colofon

Uitgegeven door de:

Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR)
Kaiserin-Augusta-Anlagen 15, 56068 Koblenz, Duitsland
Postbus: 20 02 53, 56002 Koblenz, Duitsland
Telefoon: +49-(0)261-94252-0
Fax: +49-(0)261-94252-52
E-mail: sekretariat@iksr.de
www.iksr.org

© IKSr-CIPR-ICBR 2026

Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC-26 (activiteitenverslag juli 2025 - juni 2026)

Op 1 januari 2026 heeft Frankrijk het ICBR-voorzitterschap overgenomen van Duitsland, en Lionel Berthet werd benoemd tot opvolger van Miriam Haritz. Het onderhavige activiteitenverslag heeft betrekking op de periode van 5 juli 2025 t/m 16 juni 2026 en overspant dus zowel een deel van het Duitse voorzitterschap als een deel van het Franse voorzitterschap.

Overzicht:

1. Een schone Rijn - goede waterkwaliteit
2. Een goed voorbereide maatschappij - omgang met hoog- en laagwater
3. Een vitale Rijn - ecologische passeerbaarheid en biodiversiteit
4. Een klimaatbestendige Rijn - klimaatadaptatie
5. Een toekomstgerichte commissie - publieksvoorlichting

1. Een schone Rijn - goede waterkwaliteit

De expertgroep "Chemische Monitoring" (EG SMON) heeft het **Rijnmeetprogramma chemie 2027-2032** en de **Rijnstoffenlijst 2027-2029** afgerond, zodat deze na de Plenaire vergadering van 2026 kunnen worden gepubliceerd. De toekomstige rapporten over de kwaliteit van het Rijnwater krijgen een nieuw formaat. Daardoor wordt de chemische monitoring in de toekomst nog overzichtelijker.

De Kaderrichtlijn Water bepaalt dat de **verontreiniging van biota moet worden gemonitord**, zodat er conclusies kunnen worden getrokken over de waterkwaliteit. De expertgroep "Verontreiniging van biota" (EG SCON) heeft in samenwerking met een extern bureau een rapport gepubliceerd over de [statistische evaluatie van metingen van de verontreiniging van biota](#) (vissen/schelpdieren) met schadelijke stoffen in het Rijnstroomgebied in de periode 2015-2022. De resultaten laten voor de meeste stoffen geen verontreiniging zien of anders alleen een lokale of lichte verontreiniging. Voor sommige stoffen (zoals polybroomdifenylethers en kwik) zijn er echter gebiedsdekkende overschrijdingen van de milieukwaliteitsnormen voor biota gemeten, zodat de deskundigen hier maatregelen aanbevelen om de verontreiniging in de toekomst te verminderen. De EG SCON heeft ondertussen een kader voor de metingen in de volgende evaluatieperiode voorgelegd.

De expertgroep "Emissies" (EG SEMI) werkt intensief aan de afronding van de **emissie-inventarisatie**, die input zal leveren voor het vierde stroomgebiedbeheerplan van het internationaal stroomgebieddistrict Rijn. In het verleden zijn er op dit gebied al verbeteringen waargenomen, en in dit rapport wordt inzicht gegeven in nieuwe vooruitgang.

Om het tijdens de Rijnministersconferentie van 2020 vastgestelde reductiedoel voor **microverontreinigingen** van 30% regelmatig te kunnen controleren, heeft de ICBR in december 2022 een systeem voor de monitoring en beoordeling van microverontreinigingen gepubliceerd. Het [eerste tussenrapport](#), dat in december 2025 is verschenen, laat eerste positieve ontwikkelingen zien - met name bij stedelijk afvalwater. Tegelijkertijd moeten voor alle emissiebronnen de inspanningen voor het doelbereik worden voortgezet, en de taak is nu om de methode voor het volgende tussenrapport te optimaliseren om de informatieve waarde ervan verder te vergroten.

De tijdelijke expertgroep "Industrie en MKB" (EG INDUSTRY) werkt aan een situatieanalyse van de **emissies van microverontreinigingen uit industrie en MKB**

naar het water in het Rijnstroomgebied. De bedoeling hiervan is om verdere maatregelen voor deze emissiebron te identificeren, die bijdragen aan het doelbereik van 30%.

In de ICBR-werkgroep "Waterkwaliteit en stoffen" (WG S) is er een discussie over **PFAS** op gang gebracht, teneinde de kennis en ervaring in de landen van het Rijnstroomgebied te delen en zodoende ook bij te dragen aan de noodzakelijke discussies op EU-niveau en hier met raad ter zijde te staan.

Het project over **non-targetscreening**, in het kader waarvan de uitwisseling van gegevens een belangrijke rol speelt, heeft een nieuwe projectpartner in zijn consortium opgenomen: de Duitse deelstaat Rijnland-Palts. De gezamenlijke internationale gegevensbank van de laboratoria (met gegevens van non-targetscreening) en het meetnet zijn uitgebreid. Daarnaast zijn de nodige stappen gezet om naast vloeistofchromatografie gekoppeld aan massaspectrometrie in de toekomst ook gaschromatografie gekoppeld aan massaspectrometrie (GC-MS) als aanvullende meetmethode te gebruiken. Dit vergroot het aantal stoffen dat geïdentificeerd kan worden, omdat beide methoden elkaar aanvullen. Kortom, de ICBR heeft de afgelopen jaren, onder meer dankzij EU-subsidies, aanzienlijke vooruitgang geboekt op het gebied van non-targetscreening, die een aanvulling vormt op de klassieke chemische monitoring en waarmee nieuwe stoffen en hun metabolieten efficiënter kunnen worden opgespoord.

De ICBR heeft eind 2025 een aanvraag ingediend voor een EU-LIFE-subsidie voor de programmering van een nieuw, gebruiksvriendelijk **Rijnalarmmodel** met uitgebreide functionaliteiten. De aanvraag werd positief beoordeeld en de financieringsovereenkomst is in mei 2026 ondertekend. De ICBR zal in het kader van dit project een nieuw, innovatief model ontwikkelen waarmee de overheden de verspreiding van verontreinigende stoffen bij incidenten kunnen berekenen en traceren.

In samenwerking met de Duitse dienst voor Hydrologie is de ICBR begonnen met de eerste voorbereidende werkzaamheden voor de **monitoring van microplastics** in de Rijn. Microplastics zijn een bron van vervuiling die steeds meer aandacht krijgt. Met dit nieuwe monitoringsprogramma zullen de overheden in het Rijnstroomgebied voor het eerst systematisch gegevens over dit onderwerp verzamelen.

2. Een goed voorbereide maatschappij - omgang met hoog- en laagwater

In het dichtbevolkte stroomgebied van de Rijn bestaat een aanzienlijk overstromingsrisico, dat door de bevolkingsgroei en de klimaatverandering nog verder zal toenemen. In het programma Rijn 2040 is het **doel geformuleerd om het overstromingsrisico voor 2040** door een optimale combinatie van maatregelen **met minstens 15% te verminderen** ten opzichte van 2020.

De expertgroep "Validatie van waterstandverlagende maatregelen" (EG HVAL) heeft zijn berekeningen van de effecten van **waterstandverlagende maatregelen** (waaronder hoogwaterretentiegebieden) afgerond en zet de resultaten nu op papier. Hierop voortbouwend zal de expertgroep "Overstromingsrisicoanalyses" (EG HIRI) het instrument "FloRiAn" (Flood Risk Analysis) gebruiken om voor de eerste tussenbalans van het programma Rijn 2040 te berekenen of de ICBR op koers ligt om het risicoreductiedoel van 15% voor 2040 te bereiken.

De werkgroep "Hoog- en Laagwater" (WG H) heeft verder gewerkt aan een **inventarisatie van mogelijke nieuwe hoogwaterretentiegebieden**, die bij hoogwater kunnen bijdragen aan een gerichte verlaging van de waterstanden vlak voordat de hoogwaterpiek wordt bereikt, zodat het in het programma Rijn 2040 vastgelegde doel van 15% risicoreductie gehaald kan worden.

In december 2025 heeft de ICBR de rapportage over de **actualisering van de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten** in het internationaal stroomgebieddistrict Rijn gepubliceerd. Ook de **Rijnatlas**, die de ICBR sinds meer dan twintig jaar uitgeeft om het publiek een totaaloverzicht van de overstromingsgebieden aan de Rijn te geven, is in juni 2026 geactualiseerd op basis van deze nieuwe gegevens.

De atlas geeft een breed overzicht van de overstromingsgebieden langs de Rijn met links naar nationale en regionale kaartservices (met meer, gedetailleerde informatie).

In december 2025 zijn er ook twee, onder leiding van de WG H opgestelde, syntheses rapporten gepubliceerd over [adequaat gedrag bij hoogwaterwaarschuwingen](#) en door de landen genomen [niet-technische maatregelen](#). Dankzij deze voorbeelden van goede praktijken kunnen de landen van elkaar leren. Deze rapporten dienen ook als input voor het derde internationaal overstromingsrisicobeheerplan Rijn, waaraan al wordt gewerkt.

De expertgroep "Laagwater" houdt zich voornamelijk bezig met een **inventarisatie van maatregelen voor laagwater- en droogtebeheer**. Het doel is om gezamenlijke benaderingen en systemen te ontwikkelen voor de beoordeling van laagwater. De resultaten van het project "[Socio-Economic Scenarios \(SES\)](#)" van de Internationale Commissie voor de Hydrologie van het Rijngebied (CHR) zijn zeer nuttig om te beoordelen hoe de waterbeschikbaarheid aan de Rijn gaat veranderen.

De ervaringen van de afgelopen decennia evenals nieuwe inzichten in klimaatverandering laten zien dat het risico op droogte en laagwater in het zomerhalfjaar in het gehele Rijnstroomgebied zal toenemen. De ICBR is zich daar in een zeer vroeg stadium van bewust geworden en breidt haar activiteiten op dit gebied dan ook steeds verder uit.

3. Een vitale Rijn - ecologische passeerbaarheid en biodiversiteit

De expertgroep "Biotoopnetwerk" (EG BIOTOP) voert een gebruikersonderzoek uit in verband met de **biotoopatlas** om te verkennen of de biotoopatlas moet worden geactualiseerd. De atlas laat zien waar er waardevolle habitats liggen langs de Rijn en waar er nog potentieel is om deze habitats uit te breiden. De atlas is voor het eerst met behulp van satellietbeelden gemaakt, wat kostenbesparingen heeft opgeleverd.

De gegevens die in het kader van het **Rijnmeetprogramma biologie** 2024/2025 zijn verzameld (voor de kwaliteitselementen macrozoöbenthos, macrofyten, diatomeeën, fytoplankton en visfauna) worden op dit moment geanalyseerd. De analyse van deze belangrijke bio-indicatoren over meerdere decennia levert waardevolle informatie op over de ecologische toestand van de Rijn. In 2024/2025 hebben er voor het eerst op enkele meetlocaties aanvullende **eDNA-onderzoeken** plaatsgevonden. Deze methode, die onder meer ook wordt toegepast aan de Donau, gaat verder dan de klassieke monitoring en zou deze in de toekomst kunnen vergemakkelijken.

Ook de verbetering van de **ecologische passeerbaarheid** is van essentieel belang om de goede ecologische toestand in rivieren te bereiken.

De landen in het Rijnstroomgebied coördineren hun maatregelen binnen de ICBR om op dit gebied resultaten te boeken. Gelet op het voorgaande hebben de landen verder overleg gepleegd over de voortgang bij de uitvoering van maatregelen voor het herstel van de ecologische [passeerbaarheid in de hoofdstroom van de Rijn](#). De vispassage aan de stuw van Rhinau in Frankrijk is sinds november 2025 in gebruik. De planning is dat de vispassage aan de stuw van Marckolsheim dit jaar in gebruik wordt genomen. In verband met het herstel van de ecologische passeerbaarheid in het gebied Vogelgrün heeft Frankrijk de ICBR geïnformeerd over de actuele overwegingen en aangegeven dat het de verantwoordelijke overleggroepen verder op de hoogte zal houden. De verbetering van de passeerbaarheid van de meanders Gerstheim en Rhinau wordt op dit moment gerealiseerd in het kader van een Duits-Frans, door de EU-gefinancierd Interreg-project.

In de Nederlandse Rijndelta zijn er nieuwe maatregelen ingevoerd om de **visserijdruk te verminderen**. Zo zijn er visserijvrije zones ingesteld van 250 m in de kustzone en 1.500 m bij het Haringvliet. Bovendien is er een verbod op het gebruik van bepaalde visnetten. De bouwwerkzaamheden voor de Vismigratierivier aan de Afsluitdijk tussen de Noordzee en het IJsselmeer gaan vooruit.

De **Atlantische zalm** is een gidssoort die representatief is voor andere langeafstandstrekvisserij. Van maatregelen voor het herstel van de ecologische

passeerbaarheid profiteert de gehele fauna en flora. De voorbije jaren is het aantal zalmen dat terugkeert naar de reeds bereikbare paaigronden in het Rijnstroomgebied niet in de mate toegenomen die zou kunnen worden verwacht gelet op de uitgevoerde maatregelen en de uitzetinspanningen. Eind 2025 is een door de ICBR in opdracht gegeven [studie ter evaluatie van de bestandsontwikkeling van de zalmopulaties in het Rijnstroomgebied](#) gepubliceerd, inclusief een beleidssamenvatting. Op basis van deze studie en andere actuele wetenschappelijke bevindingen stellen de expertgroep "Visfauna" (EG FISH) en de werkgroep "Ecologie" (WG B) nu een strategische standpuntnota op voor de ICBR-landen met betrekking tot de ontwikkelingsperspectieven van de soort in het stroomgebied en de aanbevolen aanvullende maatregelen.

Het **aalbestand** in de Rijn is stabiel, maar op een laag niveau. De ICBR heeft een [rapport](#) gepubliceerd over maatregelen die de landen de afgelopen jaren voor de Europese aal in het Rijnstroomgebied hebben genomen.

4. Een klimaatbestendige Rijn - klimaatadaptatie

Net als overal ter wereld vormt de klimaatverandering een grote uitdaging voor het ecosysteem van de Rijn, die het best op het niveau van het stroomgebied wordt aangepakt. De Internationale Commissie voor de Hydrologie van het Rijngebied (CHR) heeft enkele jaren geleden al een [studie](#) gepubliceerd over de afnemende invloed van gletsjers op de hydrologie van de Rijn.

De ICBR sluit hier met haar werkzaamheden op aan. De afgelopen jaren hebben internationale deskundigen uit de landen van het Rijnstroomgebied onder de koepel van de ICBR omvangrijke nieuwe [bevindingen](#) in verband met de gevolgen van de klimaatverandering (o.a. afvoer, watertemperatuur, biodiversiteit, zware neerslag/stortvloeden, waterbeschikbaarheid en laagwater) op een rij gezet en besproken in het kader van een [workshop](#). De nieuwe wetenschappelijke inzichten helpen de landen om gerichte maatregelen voor klimaatadaptatie te nemen.

Aangezien klimaatadaptatie voor alle landen in het Rijnstroomgebied een hoge prioriteit heeft, is eind 2025 besloten om nog iets meer tijd uit te trekken voor de bespreking en actualisering van de klimaatadaptatiestrategie in het Rijnstroomgebied, zodat de herziene strategie op tijd beschikbaar is voor de ministersconferentie die voor eind 2027 in Luxemburg gepland staat. Zoals hierboven is vermeld, zet de ICBR ook haar nauwe samenwerking met de CHR voort, onder andere bij de ontwikkeling van gezamenlijke benaderingen voor de omgang met laagwater en droogte.

5. Een toekomstgerichte commissie - publieksvoorlichting

Op 14 april 2026 heeft de **jaarlijkse informatie-uitwisseling tussen de ngo's en de voorzitter van de ICBR** plaatsgevonden. Onderwerpen die aan bod kwamen, waren onder andere ecologische passeerbaarheid en microverontreinigingen.

Op 3 juli 2025 heeft de ICBR haar **75-jarig jubileum** gevierd. In Düsseldorf werd met de genodigden teruggekeken op de successen van de decennialange samenwerking, maar ook vooruitgeblikt op actuele en toekomstige uitdagingen.

Tijdens de rapportageperiode zijn er vier **persberichten** uitgegeven:

- naar aanleiding van het 75-jarig jubileum, samen met de Plenaire vergadering (op 4 juli 2025);
- naar aanleiding van de publicatie van het ICBR-rapport over de prognose van de ontwikkeling van de temperatuur van het Rijnwater tot 2100 (op 10 juli 2025);
- naar aanleiding van het eerste tussenrapport over microverontreinigingen (op 15 december 2025)
- en naar aanleiding van het aantreden van de nieuwe voorzitter van de ICBR (op 5 januari 2026).

Tijdens de periode waar het activiteitenverslag betrekking op heeft, zijn er in het secretariaat van de ICBR acht internationale **bezoekersgroepen** uit de volgende regio's geweest: Oost-Azië (3x), Kaukasus/Centraal-Azië (2x), Afrika, Europa, Zuid-Amerika.

De ICBR, vertegenwoordigd door de voorzitter, het hoofd van het secretariaat, de beleidsmedewerkers en in sommige gevallen ook voorzitters van groepen, heeft op **dertien bijeenkomsten** een presentatie gehouden, acht daarvan waren onlinevergaderingen en vijf fysieke overleggen, waaronder:

- Deelname aan een forumdiscussie over "Water en klimaatverandering" tijdens de Stockholm Water Week,
- Welkomstwoord op een bijeenkomst van het project "Blaues Band Oberrhein" in Rastatt (Duitsland),
- Gastlezing over internationaal stroomgebiedbeheer aan de Colorado State University (online),
- Lezing op de workshop over waarschuwings- en alarmplannen, inclusief waarschuwingscriteria, van de Internationale Commissie ter Bescherming van de Oder in Breslau (Polen),
- Lezing over de verwachte ontwikkeling van de afvoeren op een selectie van meetpunten aan de Rijn en zijn belangrijkste zijrivieren tot 2100 op de Duits-Nederlandse hoogwaterconferentie in Rees (Duitsland),
- Lezing op de achtste INBO/UNECE meeting of the Global network of basins working on climate change adaptation (online),
- Lezing op een Europees-Zuid-Amerikaanse workshop over ecologie en stroomgebiedbeheer aan de Universiteit van Huelva (online),
- Toespraak naar aanleiding van de opening van de verbouwde afvalwaterzuiveringsinstallatie in Bazel (met vierde zuiveringsstap).

Door deel te nemen aan internationale bijeenkomsten en contacten te onderhouden met andere overleggroepen kunnen nieuwe inzichten worden verworven, die voor alle leden van de ICBR van nut zijn.

Op 13 september 2025 heeft het ICBR-secretariaat samen met de BfG de **"RhineCleanUp"** ondersteund met een informatiestand om deze waardevolle maatschappelijke inzet voor een schone Rijn te stimuleren.

Naast de klassieke persvoorlichting en de website www.iksr.org is de ICBR sinds eind 2020 actief op **sociale media** om een groter publiek te bereiken. De ICBR heeft een pagina op **LinkedIn** ([International Commission for the Protection of the Rhine](https://www.linkedin.com/company/international-commission-for-the-protection-of-the-rhine/)) met ruim 1.600 volgers.

De ICBR heeft haar corporate design gemoderniseerd met een **nieuw, eigentijds logo**.

Bijlage 1: ICBR-rapporten

De onderstaande lijst bevat [ICBR-rapporten](#) die in het vergaderjaar 2025/2026 zijn gepubliceerd of die waarschijnlijk direct na de Plenaire vergadering van 2026 zullen worden gepubliceerd (cursief).

Nr.	Titel	Talen
302	Simulation of the effects of climate change scenarios on future Rhine water temperature development – update IPCC AR5	EN
304	Evaluatie van de bestandsontwikkeling van de zalmpopulaties in het Rijnstroomgebied	NL, DE, FR
305	IWAP-compilatie 2024	NL, DE, FR
308	Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC-25 (activiteitenverslag december 2024 - juli 2025)	NL, DE, FR
309	Actuele stand van de kennis over mogelijke effecten van klimaatverandering op rivierecosystemen en de biodiversiteit in het Rijnstroomgebied	NL, DE, FR
310	Voortgang in de uitvoering van het Masterplan trekvisserij Rijn in de jaren 2018-2023	NL, DE, FR
311	Verontreiniging van biota (vissen/schelpdieren) met schadelijke stoffen in het Rijnstroomgebied 2015-2023	NL, DE, FR
312	Vermindering van microverontreinigingen in het Rijnstroomgebied - eerste tussenrapport over de MICROMIN-activiteiten	NL, DE, FR
314	Nationale maatregelen voor de Europese aal in het Rijnstroomgebied 2017-2022	NL, DE, FR
315	Waarschuwing voor hoogwater en gedrag van getroffen inwoners in het Rijnstroomgebied: inzichten uit onderzoeken en aanbevelingen	NL, DE, FR
316	Synthese van de nationale niet-technische maatregelen voor overstromingsrisicobeheer in het Rijnstroomgebied	NL, DE, FR
	Rapportage over de actualisering van overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten in het internationaal stroomgebieddistrict Rijn (derde ROR-cyclus)	NL, DE, FR, EN
317	<i>Rijnstoffenlijst 2027-2029</i>	<i>NL, DE, FR</i>
318	<i>Rijnmeetprogramma chemie 2027-2032</i>	<i>NL, DE, FR</i>
319	<i>Verslag van de voorzitter van de ICBR aan de PLEN-CC-26 (activiteitenverslag juli 2025 - juni 2026)</i>	<i>NL, DE, FR</i>
320	<i>IWAP-compilatie 2025</i>	<i>NL, DE, FR</i>
321	<i>Kader voor de afstemming van de meting van de verontreiniging van biota (vissen/schelpdieren) met schadelijke stoffen in het Rijnstroomgebied in de vierde KRW-beheercyclus 2028-2034</i>	<i>NL, DE, FR</i>